

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO

z dnia 1 października 1965 r.

w sprawie zwolnień od należności celnych oraz od ograniczeń przywozu i wywozu.

Na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 33, poz. 166) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Przedmioty, zwolnione na podstawie rozporządzenia od należności celnych w całości lub w części, zwolnione są zarazem od ograniczeń przywozu i wywozu, wprowadzonych stosownie do art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 33, poz. 166), zwanej w dalszym ciągu „ustawą”. Zwolnienie to nie narusza jednak obowiązków, które wynikają z odrębnych przepisów lub z umów międzynarodowych, wprowadzających zakazy i ograniczenia zwłaszcza ze względu na dobro lub bezpieczeństwo publiczne, zdrowie ludzi, ochronę zwierząt, roślin, dóbr kultury albo interes dewizowy (art. 9 ustawy).

2. W razie gdy zwolnienie od należności celnych uzależnione jest od ilości, wagi lub wartości przedmiotów albo od kwotv ciążących na przedmiotach należności celnych, nieznaczna nadwyżka ilości, wagi, wartości albo należności celnych nie stoi na przeszkodzie zwolnieniu.

3. W razie potrzeby ustalenia wartości przedmiotu, wartość tę ustala organ administracji celnej, posilkując się w

miarę możliwości przedstawionymi przez stronę rachunkami lub innymi dokumentami albo świadectwami rzeczoznawców.

§ 2. Jeżeli przepis rozporządzenia ustanawia tylko możliwość zwolnienia od należności celnych, oznacza to możliwość zwolnienia od nich w całości lub w części.

§ 3. 1. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, a także jeżeli zwolnienia od należności celnych albo od ograniczeń przywozu lub wywozu udziela się w indywidualnym wypadku, zwolnienie może nastąpić pod określonym warunkiem o oznaczonym terminie ważności, a zwłaszcza pod warunkiem, że przedmiot objęty zwolnieniem będzie używany w określonym celu lub zgodnie z określonym przeznaczeniem albo że nie będzie odstępowany.

2. Zwolnienie od należności celnych przywozowych pod warunkiem powoduje, że dopuszczenie przedmiotu do obrotu na polskim obszarze celnym następuje z zastrzeżeniem (art. 4 ust. 3 ustawy).

3. W razie naruszenia warunku zwolnienie staje się niebyłe, a zarazem staje się wymagalne cło ciążące na przedmiocie, jeżeli zaś przedmiot podlega ograniczeniu — staje się wymagalna równowartość przedmiotu, gdy jest ona wyższa niż ciążące cło lub gdy na przedmiot ten cła nie ustanowiono. Wymagalne stają się również odsetki za zwłokę (art. 41 ust. 1 ustawy), licząc od dnia naruszenia warunku.

4. Warunek, którego nie naruszono, wygasa w wypadku, gdy strona uiszcza należne cło oraz uzyska dla siebie lub dla nabywcy przedmiotu pozwolenie przywozu lub wywozu, jeżeli jest ono wymagane.

5. W wypadkach określonych w ust. 3 i 4 cło lub równowartość pobiera się w kwocie określonej w dowodzie odprawy celnej, a w braku takiej podstawy wymierza się te należności (art. 38 ust. 1 ustawy) na podstawie innych dowodów, zwłaszcza zaś na podstawie rewizji celnej przedmiotu.

Rozdział 2.

Zwolnienia w ruchu osobowym.

Oddział 1.

Zwolnienia przysługujące podróżnym.

§ 4. 1. Za podróżnych uważa się osoby, które przekraczają granicę państwową na podstawie polskich lub obcych paszportów albo równoznacznych dokumentów.

2. Podróżnym krajowcem jest osoba, która przekracza granicę państwową:

- 1) na podstawie polskiego paszportu lub polskiego równoznacznego dokumentu wydanego w Polsce albo
- 2) na podstawie polskiego paszportu konsularnego bez klauzuli stwierdzającej prawo powrotu do obcego państwa.

3. Podróżnym cudzoziemcem jest osoba, która przekracza granicę państwową:

- 1) na podstawie obcego paszportu lub obcego równoznacznego dokumentu albo
- 2) na podstawie polskiego paszportu konsularnego z klauzulą stwierdzającą prawo powrotu do obcego państwa.

4. Podróżnym w tranzycie jest podróżny wyjeżdżający z Polski:

- 1) który posiada polską wizę przejazdową albo
- 2) który nie posiada wizy polskiej, a wyjeżdża z Polski do państwa innego niż to, z którego przyjechał, jeżeli przy tym wyjazd z Polski następuje nie później niż drugiego dnia po dniu przyjazdu do Polski.

5. Jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, nie traktuje się jak podróżnych:

- 1) osób przekraczających granicę państwową w sąsiedzkim ruchu granicznym (§ 9),
- 2) pracowników pełniących służbę na granicy państwowej, a przekraczających granicę w okresie pełnienia służby i w związku ze służbą (§ 13),
- 3) osób przesiedlających się (§§ 19—28).

§ 5. 1. Podróżnemu zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych następujące przewożone ze sobą przedmioty osobistego użytku:

- 1) przedmioty codziennego użytku — odzież, bieliznę, obuwie, przybory toaletowe i inne drobne przedmioty podręczne — w potrzebnej ilości,
- 2) środki spożywcze — do 6 kg łącznie, w tym: mięso, wyroby mięsne i tłuszcze do 2 kg łącznie, wyroby rybne do 2 kg, w tym kawior, w razie wywozu, do 0,25 kg, czekoladę i wyroby czekoladowe do 1 kg łącznie, kawę, herbatę i kakao w stanie suchym do 200 g każdej z tych używek, grzyby suszone do 0,25 kg, przyprawy korzenne różnego rodzaju do 100 g łącznie,
- 3) przewożone przez podróżnego w wieku od lat 17 wino do 2 l, a inne napoje alkoholowe do 1 l łącznie oraz wyroby tytoniowe do 250 sztuk papierosów lub do 50 sztuk cygar albo do 250 g tytoniu,
- 4) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne w niewielkiej ilości.

2. Zwalnia się również podróżnemu przewożone ze sobą zwierzęta domowe hodowane w mieszkaniach.

3. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może zwolnić od należności celnych środki spożywcze i wyroby tytoniowe w ilościach większych niż określone w ust. 1 pkt 2 i 3. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędowi celnym.

4. Można zwolnić od należności celnych przedmioty codziennego użytku (ust. 1 pkt 1) przywożone dla podróżnego, który czasowo przebywa w Polsce, lub wywożone dla podróżnego, który czasowo przebywa za granicą, jeżeli zgłoszenie tych przedmiotów do odprawy celnej następuje przed upływem 3 miesięcy od dnia przejazdu podróżnego przez granicę państwową. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może udzielić zwolnienia nawet w razie zgłoszenia po upływie 3 miesięcy.

5. Przedmioty wymienione w ust. 1—4 nie wymagają pisemnego zgłoszenia do odprawy celnej.

§ 6. 1. Podróżnemu, który przyjeżdża do Polski na pobyt czasowy, zezwala się na przywóz i powrotny wywóz, a podróżnemu, który wyjeżdża za granicę na pobyt czasowy, zezwala się na wywóz i powrotny przywóz, bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, następujących, przewożonych ze sobą przedmiotów osobistego użytku:

- 1) podręcznych przedmiotów służących do wykonywania zawodu, a w szczególności: 1 przenośnej maszyny do pisania, drobnych narzędzi lekarskich, mierniczych, kreślarskich lub monterskich,
- 2) 2 aparatów fotograficznych, 1 amatorskiego wąskotaśmowego aparatu filmowego i 1 lornetki,
- 3) 1 przenośnego instrumentu muzycznego, 1 przenośnego gramofonu, 1 przenośnego magnetofonu, 1 turystycznego radiodbiornika,
- 4) sprzętu sportowego i turystycznego, a w szczególności 1 namiotu, 1 kompletu rybackiego, 2 sztuk broni palnej myśliwskiej lub sportowej, 1 roweru bez motorka, 1 kajak lub łódź o długości do 5,5 m, 2 par nart, 2 rakiet tenisowych z niezbędną ilością piłek,
- 5) 1 sztuki broni palnej krótkiej,
- 6) wyrobów z platyny i złota o zwykłej dla nich wadze, a łącznie o wadze platyny, złota, kamieni szlachetnych i pereł naturalnych — do 50 g,
- 7) 1 poduszki podróżnej i 1 pledu,
- 8) 1 wózka dziecięcego lub inwalidzkiego, jeżeli dziecko lub inwalida przekracza granicę w czasie przewożenia wózka dla niego przeznaczonego.

2. Zezwolenie (ust. 1) stosuje się pod warunkiem, że przedmioty przywożone przez podróżnego, który przyjeżdża do Polski na pobyt czasowy, zostaną przezeń wywiezione przy opuszczeniu Polski, a przedmioty wywożone przez podróżnego, który wyjeżdża za granicę na pobyt czasowy, zostaną przezeń przywiezione przy powrocie z zagranicy. Jeżeli jednak warunek ten nie może być dochowany wskutek zużycia, zniszczenia lub nie zawinionej przez podróżnego utraty przedmiotu, można podróżnego zwolnić od obowiązku uiszczenia należności celnych, które na tym przedmiocie ciążyły; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

3. Termin powrotnego przewożenia przedmiotów osobistego użytku (ust. 1) można uznać za zachowany, jeżeli zgłoszenie ich do odprawy celnej przy powrotnym przewożeniu następuje nawet po opuszczeniu Polski przez podróżnego, który przyjechał na pobyt czasowy, lub po powrocie z zagranicy podróżnego, który wyjechał na pobyt czasowy, lecz przed upływem 3 miesięcy od dnia powrotnego przejazdu podróżnego przez granicę państwową. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może uznać

ten termin za zachowany nawet w razie zgłoszenia po upływie 3 miesięcy.

4. W razie przewozu aparatu fotograficznego, filmowego, gramofonu, magnetofonu, broni palnej (ust. 1 pkt 2—5) zwalnia się od należności celnych odpowiednio 24 klisze lub 10 rolek błon do każdego aparatu fotograficznego, 10 rolek taśmy filmowej o szerokości do 16 mm, 10 płyt gramofonowych, 5 rolek taśmy magnetofonowej, 100 nabojęw do każdej sztuki broni myśliwskiej i sportowej oraz 25 nabojęw do broni krótkiej.

5. Przedmioty wymienione w ust. 1—4 nie wymagają pisemnego zgłoszenia do odprawy celnej.

§ 7. 1. Niezależnie od zwolnień określonych w § 5 i w § 6 ust. 4 zwalnia się podróżnemu:

- 1) od należności celnych przywozowych łącznie do kwoty 1500 zł — przedmioty przywożone przez podróżnego ze sobą,
- 2) od należności celnych wywozowych — przedmioty wywożone przez podróżnego ze sobą, oprócz środków spożywczych, srebra w stanie nie przerobionym, pierza i puchu, znaczków filatelistycznych i filumenistycznych oraz nut i książek wydanych za granicą — jeżeli wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza łącznie kwoty 1.000 zł.

2. Podróżnemu krajowcowi:

- 1) zwolnienie określone w ust. 1 pkt 1 nie przysługuje jednak w stosunku do przedmiotów, co do których jest oczywiste, że nie mogły być nabyte za kwotę zagranicznych środków płatniczych przydzielonych mu z zachowaniem przepisów dewizowych bądź na pokrycie kosztów utrzymania za granicą (diety służbowe), bądź na inne wydatki osobiste, w razie gdy koszty utrzymania opłacane są w Polsce,
- 2) jeżeli przebywał za granicą ponad 3 miesiące, dodatkowo zwalnia się na jego wniosek od należności celnych przywozowych przedmioty, które mogły być nabyte bądź za oszczędności z kwoty zagranicznych środków płatniczych przydzielonych mu z zachowaniem przepisów dewizowych na pokrycie kosztów utrzymania za granicą (diety służbowe), bądź za wynagrodzenie uzyskane za granicą. Dodatkowe zwolnienie razem ze zwolnieniem określonym w ust. 1 pkt 1 nie może jednak przekroczyć kwoty 3.000 zł należności celnych przywozowych.

3. Podróżnemu w tranzycie zwalnia się od należności celnych wywozowych te przedmioty wywożone ze sobą, które zwolniono mu uprzednio od należności celnych przywozowych na podstawie ust. 1 pkt 1. Przepis ust. 1 pkt 2 nie ma w tym wypadku zastosowania.

4. Zwolnienia określone w ust. 1—3:

- 1) dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć podróżnemu do użytku osobistego, zawodowego, domowego lub na upominki, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany,
- 2) podróżnemu w wieku do lat 17 przysługują tylko wtedy, gdy nie jest on objęty paszportem lub równoznacznym dokumentem osoby, pod której opieką podróżuje,
- 3) podróżnemu krajowcowi przysługują tylko w stosunku do zgłoszonych pisemnie do odprawy celnej przedmiotów, wymienionych w pkt 1. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Ceł może udzielić zwolnienia w stosunku do przedmiotów zgłoszonych do odprawy celnej ustnie; uprawnienie to Główny Urząd Ceł może przekazać urzędowi celnym.

5. Podróżnemu cudzoziemcowi, niezależnie od zwolnień przysługujących na podstawie ust. 1 i 3, zwalnia się od należności celnych wywozowych przedmioty wywożone ze so-

bą, a nabyte w Polsce, oprócz środków spożywczych, jeżeli wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza łącznie kwoty polskich środków płatniczych pochodzących z wymiany przywiezionych ze sobą przez podróżnego zagranicznych środków płatniczych, dokonanej przez uprawnioną placówkę polską. Zwolnienie stosuje się na podstawie pisemnych stwierdzeń organu granicznej kontroli dewizowej o przywozie określonej kwoty zagranicznych środków płatniczych oraz uprawnionej placówki polskiej o ich wymianie na określoną kwotę polskich środków płatniczych.

§ 8. 1. Przepisy § 5 ust. 1—3, § 6 ust. 1, 2 i 4 oraz § 7 stosuje się również do przedmiotów nadanych oddzielnie do przywozu przed przyjazdem podróżnego do Polski, lecz w związku z odbywaną przezeń podróżą, jeżeli podróżny, zgłaszając do odprawy celnej w granicznym urzędzie celnym przedmioty przywożone ze sobą, złożył pisemne oświadczenie o oddzielnym przywozie innych przedmiotów i jeżeli przedmioty przywożone oddzielnie nadeszły przed upływem 3 miesięcy od dnia przyjazdu podróżnego do Polski. Przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1) można zwolnić od należności celnych przywozowych, choćby podróżny nie złożył oświadczenia o ich oddzielnym przywozie.

2. Przepisy § 5 ust. 1—3, § 6 ust. 1, 2 i 4 oraz § 7 stosuje się również do przedmiotów nadanych oddzielnie do wywozu przed wyjazdem podróżnego z Polski, lecz w związku z odbywaną przezeń podróżą, jeżeli podróżny, zgłaszając te przedmioty do odprawy celnej, udowodni, że jego wyjazd z Polski nastąpi w ciągu 1 miesiąca.

* 3. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Ceł może zezwolić na zastosowanie przepisów ust. 1 i 2 nawet, gdy przedmioty przywożone oddzielnie nadeszły po upływie 3 miesięcy od dnia przyjazdu podróżnego do Polski i gdy przedmioty wywożone oddzielnie zostają zgłoszone do odprawy celnej wywozowej wcześniej niż 1 miesiąc przed zamierzonym wyjazdem podróżnego z Polski.

4. Również gdy podróżny część przedmiotów przewozi ze sobą, a część nadaje oddzielnie do przewozu (ust. 1—3), łącznie zwolnienia od należności celnych i zezwolenia na czasowy przywóz lub wywóz nie mogą przekraczać zakresów ulg przewidzianych w § 5 ust. 1—3, w § 6 ust. 1 i 4 i w § 7.

Oddział 2.

Zwolnienia przysługujące osobom przekraczającym granicę państwową w sąsiedzkim ruchu granicznym.

§ 9. 1. Za sąsiedzki ruch graniczny uważa się ruch osobowy przez granicę państwową, odbywający się na podstawie polskich lub obcych przepustek albo równoznacznych dokumentów, uprawniających do udania się na określony obszar w państwie sąsiadującym lub w Polsce.

2. Za sąsiedzki ruch graniczny uważa się w szczególności pograniczny ruch turystyczny i mały ruch graniczny.

§ 10. Osobie, która przekracza granicę państwową, zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych następujące, przewożone ze sobą przedmioty osobistego użytku:

- 1) przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1),
- 2) środki spożywcze — do 1 kg łącznie, w tym: mięso, wyroby mięsne i tłuszcze do 0,25 kg łącznie,
- 3) przewożone przez osobę w wieku od lat 18' wyroby tytoniowe — do 25 sztuk papierosów lub do 5 sztuk cygar albo do 25 g tytoniu,
- 4) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne w niewielkiej ilości,

5) drobne przedmioty o charakterze pamiątek lub upominków, jeżeli wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza łącznie kwoty 200 zł i jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany. Od należności celnych wywozowych nie zwalnia się jednak środków spożywczych, srebra w stanie nie przerobionym, pierza i puchu, znaczków filatelistycznych i filumenistycznych oraz nut i książek wydanych za granicą.

§ 11. 1. Osobie, która przekracza granicę państwową na podstawie przepustki obcej lub równoznacznego dokumentu obcego, zezwala się na przywóz i powrotny wywóz, a osobie, która przekracza granicę państwową na podstawie przepustki polskiej lub równoznacznego dokumentu polskiego, zezwala się na wywóz i powrotny przywóz bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych następujących, przewożonych ze sobą przedmiotów osobistego użytku:

- 1) biżuterii, również z platyny i złota, o zwykłej dla niej wadze, lecz nie więcej niż 1 obrączki, 1 pierścionka, 1 pary kolczyków, 1 pary spinek, 1 medalionu z łańcuszkiem i 1 zegarka,
- 2) 1 wózka dziecięcego lub inwalidzkiego, jeżeli dziecko lub inwalida przekracza granicę w czasie przewozu wózka dla niego przeznaczonego,
- 3) 1 środka przewozowego używanego zazwyczaj w komunikacji miejscowej.

2. Zezwolenie (ust. 1) stosuje się pod warunkiem, że przedmioty przywożone przez osobę, która przekracza granicę na podstawie przepustki obcej lub równoznacznego dokumentu obcego, zostaną przez nią wywiezione przy opuszczeniu Polski, a przedmioty wywożone przez osobę, która przekracza granicę na podstawie przepustki polskiej lub równoznacznego dokumentu polskiego, zostaną przez nią przywiezione przy powrocie z państwa sąsiadującego. Jeżeli jednak warunek ten nie może być dochowany wskutek zniszczenia przedmiotu lub jego utraty nie zawinionej przez osobę przekraczającą granicę, można osobę tę zwolnić od obowiązku uiszczenia należności celnych, które na tym przedmiocie ciążyły; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

§ 12. Przepisy §§ 10 i 11 stosuje się tylko w wypadku, gdy zwolnień od należności celnych oraz od ograniczeń przywozu i wywozu w sąsiedzkim ruchu granicznym nie regulują przepisy odrębne lub umowy międzynarodowe.

Oddział 3.

Zwolnienia przysługujące pracownikom pełniącym służbę na granicy państwowej, a przekraczającym granicę w okresie pełnienia służby i w związku ze służbą.

§ 13. 1. Za pracowników pełniących służbę na granicy państwowej uważa się następujące osoby, które przekraczają granicę w okresie pełnienia służby i w związku ze służbą:

- 1) członków obsługi lub załogi publicznych środków przewozowych, które dokonują międzynarodowych przewozów osób lub towarów,
- 2) osoby, które zawodowo przewożą towary albo zawodowo konwojują środki przewozowe lub towary,
- 3) pływających razem z członkami załóg statków żeglugi śródlądowej członków ich rodzin,
- 4) osoby uprawnione do udania się tylko na określony obszar pograniczny w Polsce lub w państwie sąsiadującym:
 - a) zatrudnionych na granicy pracowników przedsiębiorstw przewozowych, spedycyjnych i przedsiębiorstw podróży,

b) osoby wykonujące na granicy prace przy urządzeniach technicznych, zwłaszcza komunikacyjnych, przy budowach, mostach, regulacji rzek albo prace pomiarowe lub konserwatorskie,

c) funkcjonariuszy państwowych wykonujących na granicy czynności służbowe.

2. Pracownik, który przekracza granicę państwową na podstawie:

- 1) dokumentu polskiego — jest pracownikiem krajowcem,
- 2) dokumentu obcego — jest pracownikiem cudzoziemcem.

§ 14. 1. Pracownikowi pełniącemu służbę na granicy państwowej zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych następujące, przewożone ze sobą przedmioty:

- 1) przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1),
- 2) jeżeli pracownik nie otrzymuje w służbie wyżywienia — środki spożywcze w potrzebnej ilości, w tym: mięso, wyroby mięsne i rybne oraz tłuszcze do 0,5 kg łącznie na 1 dzień podróży, lecz nie więcej niż 2 kg łącznie, czekoladę i wyroby czekoladowe do 0,25 kg łącznie, kawę, herbatę i kakao w stanie suchym do 200 g każdej z tych używek, grzyby suszone do 0,25 kg, przyprawy korzenne różnego rodzaju do 100 g łącznie,
- 3) przewożone przez pracownika w wieku od 18 lat wyroby tytoniowe — do 25 sztuk papierosów lub do 5 sztuk cygar albo do 25 g tytoniu na 1 dzień podróży, lecz nie więcej niż 200 sztuk papierosów lub 50 sztuk cygar albo 250 g tytoniu,
- 4) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne w niewielkiej ilości.

2. Ograniczenia najwyższych łącznych ilości mięsa, wyrobów mięsnych i tłuszczów do 2 kg, papierosów do 200 sztuk, cygar do 50 sztuk, a tytoniu do 250 g, ustanowione w ust. 1, nie dotyczą członków załóg statków żeglugi śródlądowej oraz członków ich rodzin, z tym jednak że do czasu podróży nie wlicza się okresu, na który statek polski zostaje wynajęty przez zagraniczną instytucję, organizację lub przedsiębiorstwo. Czekoladę i wyroby czekoladowe zwalnia się tym pracownikom do 1 kg na 1 osobę łącznie; dodatkowo zwalnia się im od należności celnych zwierzęta domowe, oprócz rzeźnych, hodowane na statkach.

3. Pracownikowi cudzoziemcowi zezwala się na przywóz i powrotny wywóz, a pracownikowi krajowcowi zezwala się na wywóz i powrotny przywóz, bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, następujących przewożonych ze sobą przedmiotów osobistego użytku:

- 1) podręcznych narzędzi do pracy,
- 2) biżuterii, również z platyny i złota, o zwykłej dla niej wadze, lecz nie więcej niż 1 obrączki, 1 pierścionka, 1 pary kolczyków, 1 pary spinek, 1 medalionu z łańcuszkiem i 1 zegarka.

4. Zezwolenie (ust. 3) stosuje się pod warunkiem, że przedmioty przywożone przez pracownika cudzoziemca zostaną przez niego wywiezione przy opuszczeniu Polski, a przedmioty wywożone przez pracownika krajowca zostaną przez niego przywiezione przy powrocie z zagranicy. Jeżeli jednak warunek ten nie może być dochowany wskutek zniszczenia lub nie zawinionej przez pracownika utraty przedmiotu, można pracownika zwolnić od obowiązku uiszczenia należności celnych, które na tym przedmiocie ciążyły; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

5. Niezależnie od zwolnień, określonych w ust. 1 i 2, zwalnia się od należności celnych przywozowych lub wywozowych — według poniższych zasad — pracownikowi krajowcowi przedmioty przywożone ze sobą, a pracownikowi cudzoziemcowi przedmioty wywożone ze sobą:

- 1) przedmioty przywożone — łącznie do kwoty 40 zł należności celnych przywozowych licząc na 1 dzień pobytu za granicą, lecz nie więcej niż do kwoty 1.500 zł, gdy pobyt za granicą trwał do 3 miesięcy, a do kwoty 3.000 zł, gdy pobyt ten trwał ponad 3 miesiące,
 - 2) przedmioty wywożone — oprócz środków spożywczych, srebra w stanie nie przerobionym, pierza i puchu, znaczków filatelistycznych i filumenistycznych oraz nut i książek wydanych za granicą — jeżeli wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza łącznie kwoty 25 zł licząc na 1 dzień pobytu w Polsce i nie przekracza zarazem 1.000 zł, gdy pobyt w Polsce trwał do 3 miesięcy, a 2.000 zł, gdy pobyt ten trwał ponad 3 miesiące,
 - 3) zwolnienia określone w pkt 1 i 2 przysługują tylko w stosunku do przedmiotów, które mogły być nabyte za połowę kwoty środków płatniczych przydzielonych z zachowaniem przepisów dewizowych pracownikowi, na pokrycie kosztów utrzymania (diety służbowe) i przypadających tylko na czas rzeczywiście przebyty przez pracownika, odpowiednio, za granicą lub w Polsce,
 - 4) rozpoczęty dzień pobytu (pkt 1 i 2) liczy się za cały,
 - 5) zwolnienia określone w pkt 1—4 dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć pracownikowi do użytku osobistego, zawodowego, domowego i na upominki, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.
6. Przepisy ust. 1—5 nie dotyczą członków załóg statków morskich.

§ 15. 1. Członkowi załogi statku morskiego krajowcowi:

- 1) zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych następujące przedmioty osobistego użytku, przenoszone ze sobą w razie wejścia z lądu na statek, jak również zaokrętowania albo w razie zejścia ze statku na ląd, jak również wyokrętowania:
 - a) przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1),
 - b) wyroby tytoniowe — do 40 sztuk papierosów lub do 10 sztuk cygar albo do 25 g tytoniu,
 - c) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne w niewielkiej ilości,
- 2) zezwala się na wywóz i powrotny przywóz, bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, następujących przedmiotów osobistego użytku przenoszonych ze sobą w razie wejścia z lądu na statek, jak również zaokrętowania, albo w razie zejścia ze statku na ląd, jak również wyokrętowania:
 - a) podręcznych przedmiotów służących do wykonywania zawodu oraz do użytku domowego podczas pobytu na statku,
 - b) 1 aparatu fotograficznego,
 - c) biżuterii, również z platyny i złota, o zwykłej dla niej wadze, lecz nie więcej niż 1 obrączki, 1 pierścionka, 1 pary kolczyków, 1 pary spinek, 1 medalionu z łańcuszkiem i 1 zegarka.

2. Członkowi załogi statku morskiego cudzoziemcowi:

- 1) zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych następujące przedmioty osobistego użytku przenoszone ze sobą w razie zejścia ze statku na ląd lub wejścia z lądu na statek:
 - a) przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1),
 - b) wyroby tytoniowe — do 40 sztuk papierosów lub do 10 sztuk cygar albo do 25 g tytoniu,
 - c) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne w niewielkiej ilości,
- 2) zezwala się na przywóz i powrotny wywóz, bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, następujących przedmiotów osobistego użytku przenoszonych ze sobą

w razie zejścia ze statku na ląd lub wejścia z lądu na statek:

- a) 1 aparatu fotograficznego,
- b) biżuterii, również z platyny i złota, o zwykłej dla niej wadze, lecz nie więcej niż 1 obrączki, 1 pierścionka, 1 pary kolczyków, 1 pary spinek, 1 medalionu z łańcuszkiem i 1 zegarka.

3. Zezwolenia (ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2) stosuje się pod warunkiem, że przedmioty wnoszone przez pracownika krajowca zostaną przezeń zniesione przy zejściu ze statku albo wyokrętowaniu, a przedmioty znoszone przez pracownika cudzoziemca zostaną przezeń wniesione przy wejściu na statek. Jeżeli jednak warunek ten nie może być dochowany wskutek zniszczenia lub nie zawinionej przez pracownika utraty przedmiotu, można pracownika zwolnić od obowiązku uiszczenia należności celnych, które na tym przedmiocie ciążyły; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

4. W razie przenoszenia aparatu fotograficznego (ust. 1 pkt 2 lit. b) i ust. 2 pkt 2 lit. a) zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych 10 klisz lub 5 rolek błon.

§ 16. 1. Pracownikom cudzoziemcom, wymienionym w § 13 ust. 1 pkt 1—3, niezależnie od zwolnień określonych w §§ 14 i 15 przysługuje zwolnienie określone w § 7 ust. 5.

2. Członka załogi statku morskiego cudzoziemca traktuje się jak podróżnego cudzoziemca w razie wyokrętowania lub przyjazdu do Polski inną drogą, jak również w razie zaokrętowania lub wyjazdu z Polski inną drogą. Przepis § 15 nie ma w tych wypadkach zastosowania.

Oddział 4.

Przepisy wspólne.

§ 17. 1. Przy ustalaniu rodzaju i ilości przedmiotów, które stosownie do przepisów rozdziału niniejszego podlegają zwolnieniu od należności celnych albo objęte są zezwoleniem na warunkowy przywóz lub wywóz bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, uwzględnia się płeć, wiek i zawód osoby przekraczającej granicę państwową, porę roku, cel, kierunek, sposób odbywania i inne okoliczności podróży, zwłaszcza zaś okoliczność, czy poszczególne przewożone przedmioty są lub były potrzebne tej osobie w czasie trwania podróży. Za czas trwania podróży uważa się w głównej mierze czas, jaki osoba przekraczająca granicę ma przebyć poza państwem zamieszkania.

2. Przedmioty codziennego użytku nabyte za granicą przez osobę, która wyjechała za granicę na pobyt czasowy, lub nabyte w Polsce przez osobę, która przyjechała do Polski na pobyt czasowy, zwalnia się na podstawie § 5 ust. 1 pkt 1 od należności celnych, odpowiednio, przywozowych lub wywozowych tylko w wypadku, gdy w czasie trwania podróży stanowią niezbędne uzupełnienie nieprzydatnych lub niezbędnych zamianę zniszczonych przedmiotów codziennego użytku uprzednio — odpowiednio — wywiezionych lub przywiezionych.

§ 18. Przedmioty nie wymienione w rozdziale niniejszym, jak również wymienione w rozdziale niniejszym, ale bądź przekraczające ilość, która uzasadnia zwolnienie od należności celnych lub zezwolenie na warunkowy przywóz i wywóz bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych, bądź oczywiście przekraczające zwykłą wartość rzeczy przewożonych zazwyczaj w danej postaci ruchu osobowego, mogą być tylko na ogólnych zasadach odprawiane warunkowo i zwalniane z tytułu tranzytu od należności celnych.

Rozdział 3.

Zwolnienia przysługujące osobom przemieszczającym się.

Oddział 1.

Przesiedlenie na zamieszkanie do Polski lub za granicę.

§ 19. 1. Osobom zamieszkałym za granicą, a przemieszczającym się do Polski na zamieszkanie, zwalnia się od należności celnych przywózowych przedmioty, które stanowią ich mienie. Zwolnienie dotyczy tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, zawodowego i domowego, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 stosuje się na podstawie:

- 1) spisu przywożonych przedmiotów sporządzonego w 2 jednobrzmiących, kolejno numerowanych egzemplarzach, zawierających oświadczenie osoby przemieszczającej się o tym, że objęte spisem przedmioty stanowią mienie jej i przemieszczających się z nią, wskazanych imiennie, członków jej rodziny, oraz
- 2) zaświadczenia polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego ze stwierdzeniem, że osoby wymienione w tym zaświadczeniu zamieszkiwały za granicą i przemieszczają się do Polski na zamieszkanie.

3. Zaświadczenie wymienione w ust. 2 może być osobie przemieszczającej się wydane tylko w 1 egzemplarzu i musi zawierać wzmiankę, że jest przeznaczone tylko dla kontroli celnej.

§ 20. 1. Osobom zamieszkałym w Polsce, a przemieszczającym się za granicę na zamieszkanie, zwalnia się od należności celnych wywózowych następujące przedmioty, jeżeli stanowią ich mienie i służą im do użytku osobistego, zawodowego i domowego:

- 1) odzież, obuwie oraz bieliznę osobistą, pościelową i stołową,
- 2) pościel — 2 poduszki i bądź 1 pierzynę, bądź 1 koldrę z puchu lub pierza oraz 1 inną koldrę na 1 osobę,
- 3) zastawy stołowe platerowane — 1 dwunastoosobowy komplet na 1 rodzinę,
- 4) srebrne: zastawy stołowe oraz przedmioty domowego użytku o łącznej wadze do 4 kg na 1 rodzinę,
- 5) serwisy porcelanowe do potraw i napojów — 1 dwunastoosobowy serwis obiadowy i 3 inne dwunastoosobowe serwisy na 1 rodzinę łącznie,*
- 6) wyroby ze szkła kryształowego — do 20 kg na 1 rodzinę,
- 7) kuchenki gazowe lub elektryczne, lodówki, pralki, odkurzacze, froterki, maszyny do szycia, radioodbiorniki, telewizory, magnetofony, adaptery i patefony — po 1 sztuce każdego z tych przedmiotów na 1 rodzinę,
- 8) dywany i kilimy — do 3 sztuk łącznie na 1 rodzinę,
- 9) wykonane z materiałów pospolitych — używane meble, naczynia kuchenne i stołowe oraz przedmioty domowego użytku inne niż wymienione w pkt 1—8,
- 10) potrzebne do wykonywania zawodu — drobne narzędzia lub instrumenty, w szczególności lekarskie, dentystyczne i weterynaryjne, oraz po 1 sztuce na 1 rodzinę — maszyny do pisania i liczenia,
- 11) drobne narzędzia rzemieślnicze,
- 12) 1 samochód osobowy na 1 rodzinę, jeżeli stanowił własność osoby wyjeżdżającej co najmniej i bez przerw przez 1 rok do dnia zgłoszenia go do odprawy celnej wywózowej, albo 1 motocykl i 1 motorower na 1 rodzinę,
- 3) 1 rower na 1 osobę,

- 14) 1 fortepian lub 1 fisharmonię albo 1 pianino lub 1 harfę na 1 rodzinę,
- 15) instrumenty muzyczne inne niż wymienione w pkt 14, jednak akordeony o 120 i więcej basach — 1 na 1 rodzinę,
- 16) książki — po 1 egzemplarzu każdego tytułu na 1 rodzinę,
- 17) dzieła sztuki malarskiej, graficznej i rzeźbiarskiej — do 25 sztuk łącznie na 1 rodzinę, jednak dzieła takie, stanowiące własność przemieszczającego się ich twórcy — bez względu na ilość,
- 18) tkaniny łącznie do 7 m szerokości podwójnej lub do 16 m szerokości pojedynczej na 1 osobę,
- 19) zbiory znaczków filatelistycznych o wartości katalogowej łącznie do 5.000 zł na 1 rodzinę,
- 20) niewielkie domowe zapasy środków spożywczych.

2. Niezależnie od zwolnień określonych w ust. 1 zwalnia się od należności celnych także i następujące przedmioty wywożone przez użytkowników gospodarstw rolnych albo robotników rolnych przemieszczających się za granicę na zamieszkanie:

- 1) zboże lub przetwory ze zboża albo fasolę lub groch — do 100 kg łącznie na 1 osobę,
- 2) mięso lub słoninę albo przetwory z nich — do 25 kg łącznie na 1 osobę,
- 3) ziemniaki — do 100 kg na 1 osobę,
- 4) cukier — do 5 kg na 1 osobę,
- 5) miód — do 5 kg od 1 posiadanej ula, lecz nie więcej niż do 25 kg na 1 rodzinę,
- 6) nasiona — do 150 kg łącznie na 1 rodzinę, w tym:
 - a) roślin motylkowych gruboziarnistych (wyka, peluska, bobik, lubin) do 100 kg łącznie na 1 rodzinę,
 - b) roślin motylkowych drobnoziarnistych (koniczyna, lucerna, seradela, inkarnatka, komonica, esparceta i przelot) do 20 kg łącznie na 1 rodzinę,
 - c) lnu i traw — po 20 kg na 1 rodzinę,
 - d) buraków cukrowych i pastewnych — do 30 kg łącznie na 1 rodzinę,
- 7) narzędzia i sprzęt rolniczy, jeżeli były używane w gospodarstwie przemieszczającego się,
- 8) inwentarz żywy — nie więcej niż 2 krowy, 2 konie, 3 sztuki trzody chlewnej, 5 owiec lub kóz i po 10 sztuk drobiu każdego rodzaju na 1 rodzinę, a także paszę w ilości potrzebnej dla tego inwentarza na czas trwania podróży.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 stosuje się na podstawie:

- 1) spisu wywożonych przedmiotów sporządzonego w 3 jednobrzmiących, kolejno numerowanych egzemplarzach, zawierających oświadczenie osoby przemieszczającej się o tym, że objęte spisem przedmioty stanowią mienie jej i przemieszczających się z nią, wskazanych imiennie, członków jej rodziny, oraz
 - 2) paszportu albo równoznacznego innego dokumentu, które stwierdzają, że wymieniona w nich, zamieszkała w Polsce osoba przemieszcza się za granicę na zamieszkanie.
4. Oprócz dokumentów wymienionych w ust. 3 wymagane są dodatkowo:

- 1) w razie wywozu przedmiotów określonych w ust. 1 pkt 12 — dokument rejestracji samochodu,
- 2) w razie wywozu przedmiotów określonych w ust. 1 pkt 17 — zaświadczenie Związku Polskich Artystów Plastyków ze stwierdzeniem, że osoba przemieszczająca się jest twórcą dzieł sztuki malarskiej, graficznej lub rzeźbiarskiej, wywożonych w ilości ponad 25 sztuk,
- 3) w razie wywozu przedmiotów określonych w ust. 1 pkt 19 — zaświadczenie zarządu głównego lub oddziału

wojewódzkiego Polskiego Związku Filatelistów ze stwierdzeniem wartości katalogowej znaczków,

4) w razie wywozu przedmiotów określonych w ust. 2 — zaświadczenie właściwego do spraw rolnictwa organu prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej ze stwierdzeniem, że przesiedlający się był użytkownikiem gospodarstwa rolnego lub robotnikiem rolnym.

4. Do zaświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 2—4, stosuje się odpowiednio przepis § 19 ust. 3.

§ 21. 1. Osobom, które po uprzednim przesiedleniu się do Polski na zamieszkanie przesiedlają się na zamieszkanie za granicę, zwalnia się od należności celnych wywozowych:

1) jeżeli wyjazd za granicę na zamieszkanie następuje przed upływem 1 roku od dnia przyjazdu do Polski na zamieszkanie — tylko przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych przywozowych (§ 19),

2) jeżeli wyjazd za granicę na zamieszkanie następuje po upływie 1 roku, lecz przed upływem 3 lat od dnia przyjazdu do Polski na zamieszkanie — również inne przedmioty służące do użytku osobistego, zawodowego i domowego, o ile ze względu na rodzaj i ilość czynią zadość wymaganiom § 20 ust. 1 i 2; jednak normy oznaczone liczbowo w § 20 ust. 1 i 2 zmniejsza się przez odliczenie przedmiotów tego samego rodzaju zwolnionych — stosownie do pkt 1 — z tytułu uprzedniego przywozu.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 stosuje się na podstawie dokumentu wymienionego w § 20 ust. 3 pkt 2 oraz dowodu odprawy celnej przywozowej — jeżeli osoba przesiedlająca się wywozi tylko przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych przywozowych. Jeżeli osoba ta wywozi inne przedmioty, zwolnienie stosuje się na podstawie dokumentów wymienionych w § 20 ust. 3 i 4.

3. W wypadkach innych niż określone w ust. 1 do osób, które po uprzednim przesiedleniu się do Polski na zamieszkanie przesiedlają się na zamieszkanie za granicę, stosuje się przepis § 20.

Oddział 2.

Przesiedlenie do Polski na pobyt czasowy i powrót za granicę.

§ 22. 1. Osobom zamieszkującym za granicą a przesiedlającym się do Polski na co najmniej 6-miesięczny pobyt czasowy w celu studiów, działalności naukowo-badawczej albo zatrudnienia z tytułu stosunku pracy, umowy o dzieło lub umowy zlecenia, zwalnia się od należności celnych przywozowych przedmiotów, które stanowią ich mienie. Zwolnienie to przysługuje tylko wówczas, jeżeli przesiedlenie jest uzgodnione z polskimi: urzędem, instytucją, jednostką gospodarki społecznej lub organizacją społeczną albo z zagranicznymi, lecz mającymi siedzibę lub placówkę w Polsce, urzędem, instytucją, przedsiębiorstwem lub organizacją, w których osoba przesiedlająca się ma być zatrudniona, odbywać studia lub prowadzić działalność naukowo-badawczą lub które jej studia albo tę działalność umożliwiają. Zwolnienie dotyczy tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, zawodowego i domowego, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany, przy czym zwolnienie następuje pod warunkiem wiążącym z mocy samego prawa, że przedmioty objęte zwolnieniem nie będą odstąpione w ciągu 5 lat od dnia przywozu. Przepisy § 3 ust. 2—5 mają zastosowanie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do członków rodzin osób określonych w tym przepisie.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 stosuje się na podstawie:

1) spisu przywożonych przedmiotów sporządzonego w 2 jednobrzmiących, kolejno numerowanych egzemplarzach, zawierających oświadczenie osoby przesiedlającej się o tym, że objęte spisem przedmioty stanowią mienie jej i przesiedlających się z nią, wskazanych imiennie, członków jej rodziny, oraz

2) zaświadczenia właściwej jednostki, określonej w ust. 1, ze stwierdzeniem celu przesiedlenia się do Polski na pobyt czasowy osób wymienionych w tym zaświadczeniu oraz przewidywanego okresu pobytu ich w Polsce. Przepis § 19 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 23. 1. Osobom określonym w § 22 ust. 1 i 2, powracającym za granicę na stałe, zwalnia się od należności celnych wywozowych:

1) bez względu na okres pobytu w Polsce — przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych przywozowych (§ 22),

2) jeżeli wyjazd za granicę na stałe następuje po upływie 6 miesięcy od dnia przyjazdu do Polski na pobyt czasowy — również inne przedmioty służące do użytku osobistego, zawodowego i domowego, o ile ze względu na rodzaj i ilość czynią zadość wymaganiom § 20 ust. 1 i 2 i o ile wartość rynkowa tych przedmiotów nie przekracza połowy kwoty wypłaconej w Polsce osobie powracającej tytułem stypendium albo wynagrodzenia ze stosunku pracy, z umowy o dzieło lub zlecenia; jednak normy oznaczone liczbowo w § 20 ust. 1 i 2 zmniejsza się przez odliczenie przedmiotów tego samego rodzaju zwolnionych, stosownie do pkt 1, z tytułu uprzedniego przywozu.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 stosuje się na podstawie dowodu odprawy celnej przywozowej, jeżeli osoba powracająca wywozi tylko przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych przywozowych. Jeżeli osoba ta wywozi inne przedmioty, zwolnienie stosuje się na podstawie dokumentów wymienionych w § 20 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 oraz zaświadczenia właściwej jednostki określonej w ust. 1 ze stwierdzeniem celu, okresu i zakończenia pobytu osoby powracającej oraz kwoty wypłaconej tej osobie w Polsce tytułem stypendium albo wynagrodzenia ze stosunku pracy, z umowy o dzieło lub zlecenia. Przepis § 19 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Oddział 3.

Przesiedlenie za granicę na pobyt czasowy i powrót do Polski.

§ 24. 1. Osobom zamieszkującym w Polsce, a przesiedlającym się za granicę na pobyt czasowy na czas nieokreślony do pracy w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach specjalnych albo w placówkach zagranicznych innych polskich urzędów, instytucji lub jednostek gospodarki społecznej, zwalnia się od należności celnych wywozowych przedmiotów, które stanowią ich mienie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zamieszkujących w Polsce a przesiedlających się za granicę na co najmniej 6-miesięczny pobyt czasowy:

1) pracowników polskich urzędów, instytucji lub jednostek gospodarki społecznej, którzy zostali służbowo wydelegowani za granicę,

2) osób, które za zgodą polskich urzędów lub instytucji określonych przez Ministra Handlu Zagranicznego wyjeżdżają za granicę w celu świadczenia usług na podstawie stosunku pracy, umowy o dzieło lub zlecenia,

- 3) osób, które wyjeżdżają za granicę w celu studiów lub działalności naukowo-badawczej na podstawie skierowania przez właściwe polskie urzędy lub instytucje państwowe albo za ich zgodą,
- 4) członków rodzin osób określonych w ust. 1 i 2 pkt 1—3.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, zawodowego i domowego, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

4. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 stosuje się na podstawie:

- 1) spisu wywożonych przedmiotów, sporządzonego w 3 jednobrzmiących, kolejno numerowanych egzemplarzach, zawierających oświadczenie osoby przemieszczającej się o tym, że objęte spisem przedmioty stanowią mienie jej i przemieszczających się z nią, wskazanych imiennie, członków jej rodziny, oraz
- 2) zaświadczenia właściwej polskiej jednostki, określonej w ust. 1 i 2, ze stwierdzeniem celu przemieszczenia się za granicę na pobyt czasowy osób wymienionych w tym zaświadczeniu oraz przewidywanego okresu pobytu za granicą osób wymienionych w ust. 2. Przepis § 19 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 25. 1. Zwalnia się od należności celnych przywozowych powracającym do Polski na stałe:

- 1) osobom, określonym w § 24 ust. 1, bez względu na okres pobytu za granicą — przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych wywozowych (§ 24) oraz inne przedmioty, nabyte za granicą z zachowaniem przepisów dewizowych,
- 2) osobom, określonym w § 24 ust. 2:
 - a) bez względu na okres pobytu za granicą — przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych wywozowych (§ 24),
 - b) jeżeli powrotny przyjazd do Polski na stałe następuje po upływie 6 miesięcy od dnia wyjazdu za granicę na pobyt czasowy — również inne przedmioty nabyte za granicą z zachowaniem przepisów dewizowych.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 dotyczy tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, zawodowego i domowego, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany. Zwolnienie to nie może objąć więcej samochodów niż 1 na rodzinę przebywającą razem za granicą i prowadzącą tam wspólne gospodarstwo domowe. Zwolnienie samochodu przysługuje tylko wówczas, gdy nikt z tej rodziny w ciągu 5 lat przed dniem przywozu samochodu do Polski nie uzyskał z jakiegokolwiek tytułu choćby częściowego zwolnienia innego samochodu od należności celnych przywozowych oraz następuje pod warunkiem wiążącym z mocy samego prawa, że samochód nie będzie odstąpiony w ciągu 3 lat od dnia przywozu. Przepisy § 3 ust. 2—5 mają zastosowanie.

3. Zwolnienie określone w ust. 1 stosuje się na podstawie dowodu odprawy celnej wywozowej, jeżeli osoba powracająca przywozi tylko przedmioty zwolnione uprzednio od należności celnych wywozowych. Jeżeli osoba ta przywozi inne przedmioty, zwolnienie stosuje się na podstawie:

- 1) spisu przywożonych przedmiotów nabytych za granicą, sporządzonego w 2 jednobrzmiących, kolejno numerowanych egzemplarzach, zawierających oświadczenie osoby powracającej o tym, że objęte spisem przedmioty stanowią mienie jej i powracających z nią, wskazanych imiennie, członków jej rodziny, a w razie przywozu sa-

mochołu — również oświadczenie o okolicznościach wskazanych w ust. 2, oraz

- 2) połączonego ze spisem zaświadczenia ze stwierdzeniem, że przedmioty nie wywiezione uprzednio z Polski mogły być nabyte z zachowaniem przepisów dewizowych za zagraniczne środki płatnicze przydzielone osobie powracającej w związku z wyjazdem jej za granicę, a także za środki płatnicze uzyskane przez tę osobę, zależnie od celu pobytu jej za granicą, tytułem wynagrodzenia ze stosunku pracy, z umowy o dzieło lub zlecenia albo tytułem stypendium. Pracownikom polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych oraz członkom ich rodzin zaświadczenia wydają placówki zatrudniające pracowników, a innym osobom — polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne właściwe ze względu na miejscowość, w których osoby powracające były zatrudnione, studiuowały lub uprawiały działalność naukowo-badawczą. Przepis § 19 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Przedmioty nabyte za granicą po sporządzeniu dokumentów wymienionych w ust. 3 powinny być objęte dodatkowym spisem i dodatkowym zaświadczeniem, wydanym, po uwzględnieniu spisu i zaświadczenia poprzedniego, przez polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny, właściwe ze względu na miejsce nabycia tych przedmiotów. Dodatkowe spisy i zaświadczenia powinny odpowiadać wymaganiom określonym w ust. 3, być połączone w jedną całość ze spisami i zaświadczeniami poprzednimi i nawiązywać do nich w swej treści.

5. Przepisy ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2—4 stosuje się do zamieszkałych w Polsce członków załóg statków morskich bandery obcej.

6. Osobom określonym w § 24 ust. 1 oraz członkom ich rodzin zwalnia się od należności celnych przywozowych przedmioty, które stanowią ich mienie, a zostają przywiezione do Polski w razie przeniesienia pracownika na nowe miejsce służby za granicą, jeżeli przedmioty te w nowym miejscu są zbędne lub jeżeli przewóz ich na nowe miejsce byłby zbyt kosztowny. Przepisy ust. 2—4 mają zastosowanie, przy czym zaświadczenie powinno stwierdzać również zasadność przywozu. W razie ponownego przeniesienia i spowodowanego nim ponownego przywozu, jak również przy powrocie do Polski na stałe, spis przedmiotów powinien zawierać oświadczenie o poprzednim przywozie innych przedmiotów. Zwolnienie przedmiotów przywiezionych przed powrotem i przy powrocie na stałe nie może łącznie przekraczać zakresu wskazanego w ust. 1 i 2.

Oddział 4.

Przepisy wspólne.

§ 26. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cei może:

- 1) zezwolić na pominięcie warunku albo zwolnić od warunku określonego w § 22 ust. 1 i w § 25 ust. 2,
- 2) zwolnić od należności celnych przedmioty przeznaczone do użytku osobistego, zawodowego i domowego inne lub w ilościach większych niż określone w §§ 19—25, a także udzielić zwolnienia mimo niezachowania terminów oraz innej przemieszczającej się osobie niż osoby, o których mowa w tych przepisach; w wypadkach tych przepis § 3 ma zastosowanie do zwolnienia od należności celnych przywozowych. Uprawnienie to Główny Urząd Cei może przekazać urzędowi celny.

§ 27. 1. Zwolnienia od należności celnych określone w §§ 19—26 stosuje się tylko do mienia przewożonego bezpośrednio przed przyjazdem do Polski albo przed wyjazdem

za granicę osoby przesiedlającej się, równocześnie z jej przyjazdem lub wyjazdem albo nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia przejazdu jej przez granicę. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może udzielić zwolnienia nawet, gdy przewóz mienia następuje po upływie 6 miesięcy od dnia przejazdu przez granicę osoby przesiedlającej się.

2. Osoby określone w § 24 ust. 1 oraz członkowie ich rodzin korzystają ze zwolnienia także w razie przewozu mienia przed przesiedleniem się za granicę lub do Polski, jeżeli wyjazd lub powrót pracownika został przez właściwą władzę przełożoną postanowiony. Okoliczność ta powinna być stwierdzona w zaświadczeniu, określonym w § 24 ust. 4 pkt 2 lub w § 25 ust. 3 pkt 2.

3. Mienie powinno być przewiezione jednorazowo. W razie przewozu partiami, dalsze partie zwalnia się od należności celnych tylko wówczas, jeżeli w zgłoszeniu pierwszej partii do odprawy celnej strona zamieściła oświadczenie o ich późniejszym przewozie i jeżeli przewóz ten następuje w terminie wymienionym w ust. 1.

§ 28. Osobom przesiedlającym się, niezależnie od zwolnień określonych w przepisach §§ 19—26, zwalnia się od należności celnych przywozowych lub wywozowych przedmioty określone w § 5 ust. 1 i 2, w § 6 ust. 1 i 4 oraz w § 7 ust. 1 i 5, a przewożone ze sobą przy przekraczaniu granicy. Przepisy § 7 ust. 4 oraz § 17 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4.

Zwolnienia przedmiotów stanowiących spadek lub mienie rewindykowane.

§ 29. 1. Przedmioty pozostałe po osobie zmarłej zwalnia się od należności celnych:

- 1) przywozowych, jeżeli jako mienie spadkowe:
 - a) przypadają osobie zamieszkałej w Polsce albo
 - b) zostają przekazane sądowi polskiemu w celu ustalenia spadkobiercy,
- 2) wywozowych, jeżeli jako mienie spadkowe przypadają osobie zamieszkałej za granicą.
 2. Zwolnienie stosuje się w wypadku określonym:
 - 1) w ust. 1 pkt 1 lit. a) — na podstawie urzędowego dowodu spadkobrania albo zaświadczenia polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego, a jeżeli spadek obejmuje tylko niewielką ilość przedmiotów codziennego użytku, zwłaszcza zaś odzieży, bielizny, obuwia i innych drobnych przedmiotów — na podstawie wszelkich dowodów,
 - 2) w ust. 1 pkt 1 lit. b) — na podstawie zaświadczenia sądu, któremu mienie zostało przekazane,
 - 3) w ust. 1 pkt 2 — na podstawie urzędowego dowodu spadkobrania, a jeżeli spadek obejmuje tylko niewielką ilość przedmiotów codziennego użytku, zwłaszcza zaś odzieży, bielizny, obuwia i innych drobnych przedmiotów — na podstawie wszelkich dowodów.

3. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może zwolnić od należności celnych wywozowych przedmiotów nabyte w Polsce przez spadkobiercę za środki płatnicze otrzymane w spadku w Polsce. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędem celnym. Przepis ust. 2 pkt 3 stosuje się odpowiednio.

§ 30. Zwalnia się od należności celnych, odpowiednio, przywozowych lub wywozowych, przedmioty stanowiące mienie rewindykowane, zwrócone z zagranicy do Polski albo z Polski za granicę. Zwolnienie stosuje się na podstawie orzeczenia lub innego dokumentu — odpowiednio — bądź zagranicznego sądu lub innego właściwego organu albo pol-

skiego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego, bądź polskiego sądu lub innego właściwego polskiego organu, stwierdzających tytuł przywozu albo wywozu przedmiotów wymienionych w orzeczeniu lub innym dokumencie.

Rozdział 5.

Zwolnienia przysługujące urzędowi, instytucjom, przedsiębiorstwom i organizacjom oraz zwolnienia związane ze współpracą międzynarodową.

§ 31. 1. Nadrzednym organom polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, misji specjalnych albo zagranicznych placówek innych polskich urzędów, instytucji lub jednostek gospodarki uspołecznionej zwalnia się od należności celnych wywozowych przedmioty, które są potrzebne tym przedstawicielstwom, urzędem, misjom lub placówkom do ich własnego użytku w związku z działalnością wykonywaną za granicą, a od należności celnych przywozowych przedmioty, które do tego celu służyły.

2. Placówkom zagranicznych instytucji, przedsiębiorstw lub organizacji mającym siedzibę w Polsce Główny Urząd Cel może pod warunkiem wzajemności zwolnić od należności celnych przywozowych przedmioty, które są potrzebne tym placówkom do ich własnego użytku w związku z działalnością wykonywaną w Polsce, a od należności celnych wywozowych przedmioty, które do tego celu służyły. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędem celnym. Przepis § 3 ma zastosowanie do zwolnienia od należności celnych przywozowych.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów, co do których ich rodzaj lub ilość albo inne okoliczności nie świadczą o przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

§ 32. 1. Polskim urzędem, instytucjom i jednostkom gospodarki uspołecznionej zwalnia się od należności celnych przywozowych przedmioty nabyte przez nie za granicą w ramach uprawnień dewizowych przyznanych im na dokonywanie takich zakupów.

2. Polskim urzędem, instytucjom, jednostkom gospodarki uspołecznionej i organizacjom społecznym Główny Urząd Cel może zwolnić od należności celnych przywozowych przedmioty otrzymane bezpłatnie w związku z ich działalnością — odpowiednio — służbową lub statutową. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędem celnym. Przepis § 3 ma zastosowanie.

3. Można zwolnić od należności celnych wywozowych przedmioty przekazane bezpłatnie przez polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki uspołecznionej lub organizacje społeczne osobie fizycznej zamieszkałej za granicą albo instytucji, przedsiębiorstwu lub organizacji mającym siedzibę za granicą. Nie zwalnia się towarów importowanych oraz nut i książek wydanych za granicą.

4. Zwolnienia, określone w ust. 1—3, dotyczą tylko przedmiotów, co do których ich rodzaj lub ilość albo inne okoliczności nie świadczą o przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

§ 33. 1. Można zwolnić od należności celnych przywozowych i wywozowych:

- 1) instytucjom naukowym i zakładom naukowym mającym siedzibę w Polsce — przywożone i wywożone przez nie bezpłatne pomoce naukowe,
- 2) właściwym polskim urzędem, instytucjom i jednostkom gospodarki uspołecznionej — przywożone i wywożone przez nie bezpłatne wzory i próbki o łącznej wartości do 5.000 zł, przy jednorazowym przewozie, służące do

doświadczeń, badań, szkolenia, reklamy lub jako egzemplarze okazowe,

- 3) przedsiębiorstwom handlu zagranicznego — przywożone i wywożone przez nie bezpłatne wzory, próbki i materiały reklamowe oraz akwizycyjne,
- 4) właściwym placówkom międzynarodowych i zagranicznych instytucji, organizacji i przedsiębiorstw mającym siedzibę w Polsce oraz właściwym polskim instytucjom, jednostkom gospodarki społecznej i organizacjom społecznym — przywożone i wywożone przez nie wydawnictwa tarytowe, wzory i formularze pism i rejestrów, prospekty i plakaty oraz inne materiały informacyjne i reklamowe dotyczące turystyki, sportu, wystaw, targów i innych imprez międzynarodowych, a także komunikacji międzynarodowej oraz międzynarodowej łączności pocztowej, radiowej i telewizyjnej, jak również międzynarodowej wymiany naukowej i kulturalnej.

2. Materiały informacyjne i reklamowe (ust. 1 pkt 4) zwalnia się od należności celnych przywozowych tylko pod warunkiem wzajemności. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może zwolnić te materiały, choćby mogły służyć także i do innych celów, jak również udzielić zwolnienia niezależnie od wzajemności. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędem celnym.

3. Zwolnienia od należności celnych przywozowych określone w ust. 1 następują pod warunkiem wiążącym z mocy samego prawa, że przed upływem 5 lat od dnia przywozu przedmiot objęty zwolnieniem nie zostanie użyty w celu innym niż cel, który uzasadnił zwolnienie. Przepisy § 3 ust. 2—5 mają zastosowanie.

4. Dokument stwierdzający okoliczności, od których zależą zwolnienia określone w ust. 1, jest zbędny, jeżeli wartość przedmiotu jest nieznaczną, a jego przeznaczenie oczywiste.

§ 34. 1. Organizatorom i uczestnikom zawodów, wystaw, targów, oficjalnych spotkań międzynarodowych i innych podobnych imprez można zwolnić od należności celnych przywozowych i wywozowych:

- 1) przedmioty przeznaczone do bezpłatnego rozdawnictwa tytułem nagród i upominków na tych imprezach, jak również przedmioty, które były na to przeznaczone, lecz nie zostały nikomu przyznane,
- 2) niewielkie ilości środków spożywczych przeznaczonych na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
- 3) materiały budowlane, instalacyjne, konserwacyjne i dekoracyjne, przewożone w celu budowy pawilonów, stoisk, kiosków i podobnych urządzeń na tych imprezach lub przewożone z powrotem po wykorzystaniu zgodnie z przeznaczeniem albo z powodu ich niewykorzystania.

2. Zwolnienia określone w ust. 1 następują pod warunkiem wiążącym z mocy samego prawa, że przed upływem 5 lat od dnia przewozu przez granicę państwową przedmiot objęty zwolnieniem nie zostanie użyty wbrew przeznaczeniu, które uzasadniło zwolnienie. Przepisy § 3 ust. 2—5 mają zastosowanie.

§ 35. 1. Zwalnia się od należności celnych:

- 1) przywozowych lub wywozowych — przedmioty przyznane tytułem nagrody lub upominku uczestnikowi imprezy określonej w § 34 i przez niego lub dla niego przewożone,
- 2) wywozowych — przedmioty nabyte w Polsce za polskie środki płatnicze, które przyznano tytułem nagrody pieniężnej zamieszkałemu za granicą uczestnikowi imprezy określonej w § 34 i przez niego lub dla niego wywożone.

2. W wypadku zasługującym na szczególne uwzględnienie Główny Urząd Cel może zwolnić od należności celnych przywozowych przedmioty nabyte za granicą z zachowaniem przepisów dewizowych za zagraniczne środki płatnicze przyznane tytułem nagrody pieniężnej zamieszkałemu w Polsce uczestnikowi imprezy określonej w § 34.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów, co do których ich rodzaj lub ilość albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

4. Dokument stwierdzający przyznanie nagrody lub upominku jest zbędny, jeżeli cechy przedmiotu i inne okoliczności świadczą oczywiście, że przedmiot ten został przyznany uczestnikowi imprezy i jest przez niego lub dla niego przewożony.

§ 36. Zwalnia się od należności celnych przywozowych lub wywozowych:

- 1) Ministerstwu Łączności oraz Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu — znaczki pocztowe przysyłane przez zarządy poczt państw obcych lub przez organizacje międzynarodowe, jak również wysyłane do tych zarządów lub organizacji,
- 2) delegatom na międzynarodowe konferencje lub zjazdy zarządów poczt albo związków filatelistów — karnety (albumy) ze znaczkami pocztowymi przeznaczone na upominki dla uczestników tych imprez lub w upominku na imprezach tych otrzymane,
- 3) członkom Polskiego Związku Filatelistów — znaczki pocztowe i inne wymieniane w celach filatelistycznych lub filumenistycznych z osobami zamieszkałymi za granicą w rozmiarach i trybie określonym w regulaminie wymiany znaczków, wydanym przez ten związek i zatwierdzonym przez właściwych ministrów.

§ 37. Okoliczności, od których zależą zwolnienia określone w rozdziale niniejszym, powinny być udowodnione, poza wypadkami wyjątkowymi wymienionymi w § 33 ust. 4 i § 35 ust. 4, pisemnymi oświadczeniami lub zaświadczeniami wystawionymi przez właściwe polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki społecznej lub organizacje społeczne albo przez mające siedzibę w Polsce placówki międzynarodowych lub zagranicznych instytucji, przedsiębiorstw lub organizacji.

Rozdział 6.

Inne zwolnienia od należności celnych.

§ 38. 1. Zwalnia się od należności celnych wywozowych przedmioty, które osoba zamieszkała za granicą nabyła w Polsce za połowę polskich środków płatniczych otrzymanych przez nią w Polsce z zachowaniem przepisów dewizowych. Zwolnienie to przysługuje tylko w razie:

- 1) gdy środki płatnicze stanowią wynagrodzenie za usługi świadczone na podstawie stosunku pracy albo umowy o dzieło lub zlecenia oraz
- 2) gdy stosunek pracy był zawiązany albo umowa o dzieło lub zlecenia była zawarta z polskimi — urzędem, instytucją, jednostką gospodarki społecznej lub organizacją społeczną, oraz
- 3) gdy przedmioty są wywożone przez nabywcę lub dla niego dopiero po rozwiązaniu stosunku pracy albo umowy o dzieło lub zlecenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie otrzymania polskich środków płatniczych tytułem diet służbowych w związku z wydelegowaniem osób zamieszkałych za granicą do pracy w polskich urzędach, instytucjach, jednostkach gospodarki społecznej lub organizacjach społecznych.

3. Główny Urząd Cel może zwolnić przedmioty nabyte za więcej niż połowę wynagrodzenia lub diet. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędom celnym.

4. Zwolnienia określone w ust. 1—3:

- 1) nie dotyczą nut i książek wydanych za granicą,
- 2) nie są udzielane osobie, której przysługuje uprawnienie określone w § 23 ust. 1 pkt 2.

5. Zwolnienia określone w ust. 1—3 dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć do użytku osobistego, zawodowego i domowego, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów lub inne okoliczności nie świadczą o przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany. Zwolnienia te stosuje się na podstawie dokumentów wystawionych przez właściwe polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki uspołecznionej lub organizacje społeczne.

§ 39. Zwalnia się od należności celnych wywozowych przedmioty nabyte w Polsce za zagraniczne środki płatnicze w jednostce gospodarki uspołecznionej, uprawnionej do dokonywania takiej sprzedaży. Zwolnienie stosuje się na podstawie dokumentu wystawionego przez tę jednostkę i stwierdzającego dokonanie sprzedaży.

§ 40. 1. Przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1) oraz środki spożywcze, leki i pomoce naukowe można zwolnić od należności celnych przywozowych:

- 1) osobom zamieszkującym za granicą, a przebywającym czasowo w Polsce w celu studiów, działalności naukowo-badawczej, bezpłatnej praktyki lub leczenia,
- 2) zamieszkującej w Polsce młodzieży studiującej, której jedynym źródłem utrzymania jest stypendium,
- 3) osobom zamieszkującym w Polsce, a przebywającym w zakładach pomocy społecznej.

2. Można zwolnić od należności celnych wywozowych:

- 1) przedmioty codziennego użytku (§ 5 ust. 1 pkt 1) oraz leki i pomoce naukowe wywożone dla osób zamieszkujących w Polsce, a przebywających czasowo za granicą w celu studiów, działalności naukowo-badawczej, bezpłatnej praktyki lub leczenia,
- 2) wywożone dla zamieszkujących za granicą rodzin osób wywożących, jeżeli rodziny te znajdują się w szczególnie trudnym położeniu materialnym:
 - a) używane: odzież i bieliznę — do 5 kg, a obuwie — do 2 par oraz
 - b) leki produkcji polskiej — do 0,5 kg.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć odbiorcy do osobistego użytku, jeżeli zarazem rodzaj lub ilość tych przedmiotów albo inne okoliczności nie świadczą o ich przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

4. Zwolnienia udziela się w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 i w ust. 2 pkt 1 — na podstawie zaświadczenia uczelni lub innej właściwej instytucji,
- 2) w ust. 1 pkt 2 — na podstawie zaświadczenia uczelni ze stwierdzeniem wysokości stypendium otrzymywanego przez odbiorcę,
- 3) w ust. 1 pkt 3 — na podstawie zaświadczenia zakładu pomocy społecznej, w którym odbiorca przebywa,
- 4) w ust. 2 pkt 2 — na podstawie wszelkich dowodów.

§ 41. 1. Przy odprawie celnej warunkowej środków przewozowych przywożonych do czasowego użytku w Polsce lub wywożonych do czasowego użytku za granicą zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych:

- 1) materiały pędne lub paliwo oraz inne zasoby, w tym również środki spożywcze dla załogi i pasażerów, wszystko to w ilości potrzebnej na czas trwania podróży — jeżeli przedmioty te są przewożone na statkach morskich lub powietrznych,

2) materiały pędne zawarte w normalnym dla danego środka przewozowego zbiorniku połączonym z silnikiem lub stosowną ilością paliwa, a także do 20 l materiałów pędnych zawartych w kanistrze oraz stosowną ilość smarów i olejów — jeżeli przedmioty te są przewożone w środkach przewozowych innych niż wymienione w pkt 1.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do materiałów pędnych, paliwa, smarów i olejów oraz innych zasobów, w tym również środków spożywczych dla załogi i pasażerów, jeżeli przedmioty te nabywane są w Polsce dla potrzeb zagranicznych statków morskich lub powietrznych.

3. Przy odprawie warunkowej zwierząt pociągowych i wierzchowych zwalnia się od należności celnych pasze w ilości potrzebnej na czas trwania podróży.

§ 42. 1. Zwalnia się od należności celnych:

1) wywozowych — materiały przeznaczone do połowu, przetwórstwa, opakowania ryb i produktów ubocznych, wywożone przez rybackie statki morskie bandery polskiej albo przez statki morskie dokonujące czynności przetwórczych i usługowych dla celów rybołówstwa morskiego, zarówno bandery polskiej, jak i bandery obcej czarterowane przez przedsiębiorstwa polskie,

2) przywozowych:

- a) ryby i inne stworzenia morskie złowione podczas rejsu przez załogi statków określonych w pkt 1 oraz przetwory wykonane w tym czasie z połowu,
- b) materiały określone w pkt 1, przywożone z powrotem wskutek niewykorzystania.

2. Można zwolnić od należności celnych wywozowych potrzebne ilości środków spożywczych sprzedawanych przez polskie przedsiębiorstwa połowów morskich załogom zagranicznych morskich statków rybackich, które schroniły się w Polsce wskutek sztormu, awarii lub innych podobnych wydarzeń.

3. Zwolnienia stosuje się w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 — na podstawie wykazu sporządzonego przez polskie przedsiębiorstwo połowów morskich,
- 2) w ust. 1 pkt 2 lit. a) — na podstawie pisemnego oświadczenia kapitana statku,
- 3) w ust. 1 pkt 2 lit. b) — na podstawie jednego z dokumentów określonych w pkt 1 i 2.

4. Przedsiębiorstwa połowów morskich obowiązane są prowadzić ewidencję obrotu materiałami służącymi do połowów, przetwórstwa i opakowania.

5. Przepisy ust. 3 i 4 nie dotyczą polskich statków rybackich dokonujących połowów na Morzu Bałtyckim, a nie zawijających do portów zagranicznych. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się do tych statków na podstawie ustnego oświadczenia kierownika statku.

§ 43. 1. Zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych ordery, odznaczenia i medale przewożone przez osoby lub dla osób, którym zostały one nadane.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przywożonych orderów, odznaczeń i medali państw obcych w wypadkach, gdy taki order, odznaczenie lub medal nadano obywatelowi polskiemu, który na jego przyjęcie nie uzyskał wymaganego zezwolenia właściwego organu polskiego.

3. Zwolnienie określone w ust. 1 stosuje się na podstawie wszelkich dowodów.

§ 44. 1. Zwalnia się od należności celnych przywozowych i wywozowych dokumenty oraz, również oprawne, akta postępowania administracyjnego, cywilnego lub karnego, a także przynależne do takich akt dowody rzeczowe, nawet przewożone oddzielnie.

2. Za dokument w rozumieniu ust. 1 uważa się akt pisemny sporządzony — przez osoby urzędowe lub nieurzędowe — w celu ustanowienia albo stwierdzenia uprawnień lub obowiązków określonych osób, jak również w celu stwierdzenia faktów, dotyczących stosunków prawnych.

3. Zwolnienie akt postępowania i dowodów rzeczowych stosuje się na podstawie zaświadczenia polskiego organu prowadzącego lub mającego prowadzić postępowanie, którego te akta lub dowody dotyczą. Jednak w razie przywozu wystarczy zaświadczenie organu zagranicznego, jeżeli nie budzi ono wątpliwości.

§ 45. 1. Zwalnia się od należności celnych przywozowych towar celny, który przed podjęciem go do obrotu na polskim obszarze celnym:

- 1) został przez osobę uprawnioną do rozporządzania tym towarem przekazany nieodpłatnie i bez obciążeń na własność Państwa i przez Państwo przyjęty albo
- 2) na podstawie orzeczenia właściwego organu uległ przypadkowi na rzecz Państwa lub zniszczeniu pod dozorem celnym, albo
- 3) uległ zupełnemu zniszczeniu w miejscu uznanym za miejsce odpraw celnych, w magazynie lub w składzie celnym albo podczas przewozu do takiego miejsca, magazynu lub składu.

2. Towar uważa się za zupełnie zniszczony, jeżeli stał się niezdatny do żadnego użytku, nawet jako odpadki.

3. Na wniosek urzędu pocztowego, który podjął przesyłkę, można zwolnić od należności celnych przywózowych towar przywieziony przez pocztę, jeżeli po podjęciu go do obrotu na polskim obszarze celnym, lecz przed odebraniem przez adresata, bądź zaszła jedna z okoliczności, określonych w ust. 1 pkt 1 i 2, bądź towar ten uległ zupełnemu lub częściowemu zniszczeniu.

4. Zwalnia się od należności celnych przywózowych przedmioty wydobyte z morza, uratowane z powierzchni morza lub wyrzucone przez morze na brzeg, jeżeli na podstawie kodeksu morskiego lub przepisów wydanych na jego podstawie przeszły na własność Państwa albo zostały przyznane na własność osobie, która je wvdobyła, uratowała lub znalazła, na całkowite zaspokojenie jej należności.

5. Można zwolnić od należności celnych przywózowych resztki, zmiotki i inne odpadki użytkowe, pozostałe po wyładunku, przeladunku, rozbiórce, demontażu lub w innych podobnych okolicznościach, jeżeli osoba uprawniona do rozporządzania tymi przedmiotami przekazała je nieodpłatnie i bez obciążeń na rzecz instytucji państwowej lub organizacji społecznej.

6. Zwolnienia określone w ust. 1—5 stosuje się na podstawie pisemnych oświadczeń o przekazaniu i przyjęciu na własność, na podstawie wykonanego orzeczenia o przypadku, przyjęciu lub przyznaniu na własność albo na podstawie protokołu zniszczenia towaru. Pisemne oświadczenie o przekazaniu odpadków użytkowych jest zbędne, jeżeli jakiegokolwiek zachowanie się osoby uprawnionej do rozporządzania nimi ujawniło jej wolę w sposób dostateczny.

7. Można zwolnić od należności celnych przywózowych i wywózowych następujące przedmioty, których wartość uległa wydatnemu obniżeniu wskutek zepsucia, uszkodzenia lub zużycia, jeżeli taryfa celna lub przepisy celne nie zawierają odrębnych stawek dla przedmiotów używanych lub nie przewidują stosowania takich stawek dla danego odbiorcy lub nadawcy: bieliznę, odzież, konfekcję oprócz półfabrykatów oraz pościel i obuwie.

8. Można zwolnić od należności celnych przywózowych przedmioty których wartość rynkowa w Polsce jest niewspółmiernie niska w stosunku do należności celnych przypadających od tych przedmiotów. Zwolnienie dotyczy tylko tych

przedmiotów, co do których ich rodzaj lub ilość albo inne okoliczności nie świadczą o przeznaczeniu na sprzedaż albo do wymiany.

§ 46. 1. Zwalnia się od należności celnych przywózowych i wywózowych:

- 1) trumny ze zwłokami i urny ze szczątkami zwłok, a także przewożone równocześnie tablice i emblematy nagrobkowe oraz wieńce i kwiaty,
- 2) tablice i emblematy nagrobkowe oraz wieńce i kwiaty przeznaczone dla utrzymania albo ozdoby grobów lub pomników.

2. Zwolnienie stosuje się w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 — na podstawie zezwolenia na przewóz zwłok lub szczątków wydanego przez właściwy organ,
- 2) w ust. 1 pkt 2 — na podstawie zaświadczenia organu określonego w pkt 1 lub instytucji opiekującej się grobami, stwierdzającego istnienie grobów lub pomników — odpowiednio — w Polsce albo za granicą.

3. Zaświadczenie określone w ust. 2 pkt 2 jest zbędne, jeżeli tablice i emblematy nagrobkowe oraz wieńce i kwiaty są przeznaczone na pojedyncze groby.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 47. Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów odrębnych ustanawiających ulgowe stawki celne albo zwolnienia od należności celnych oraz od ograniczeń przywozu i wywozu.

§ 48. 1. W sprawach, w których postępowanie wszczęło przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Zamiast przepisów rozdziału 2 o zezwoleniach na warunkowy przywóz i wywóz przedmiotów osobistego użytku bez uiszczenia i zabezpieczenia należności celnych stosuje się odpowiednie przepisy dotychczasowe w wypadku, gdy przyjazd do Polski na pobyt czasowy lub wyjazd za granicę na pobyt czasowy nastąpił przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a opuszczenie Polski lub powrót z zagranicy nastąpiły po tej dacie.

§ 49. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 30 listopada 1956 r. w sprawie odprawy celnej połowów morskich i przetworów z tych połowów (Dz. U. Nr 60, poz. 293),
- 2) zarządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 9 listopada 1956 r. w sprawie wymiany znaczków pocztowych z zagranicą dla celów filatelistycznych (Monitor Polski z 1957 r. Nr 6, poz. 49),
- 3) zarządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 9 listopada 1956 r. w sprawie przywozu z zagranicy i wywozu za granicę znaczków pocztowych w obrocie pozaplanowym (Monitor Polski z 1957 r. Nr 12, poz. 88),
- 4) zarządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 11 kwietnia 1959 r. w sprawie zwolnień od należności celnych przedmiotów i towarów przywożonych z zagranicy lub wywożonych za granicę w obrocie pozaplanowym (Monitor Polski z 1959 r. Nr 41, poz. 190, z 1961 r. Nr 15, poz. 79 i z 1964 r. Nr 63, poz. 295).

§ 50. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 1966 r., z tym że przepisy § 7 ust. 1, 3, 4 i 5 wchodzi w życie w stosunku do podróżnych cudzoziemców z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Zagranicznego: *W. Trąmpczyński*